

Innst. S. nr. 11

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

St.prp. nr. 74 (2007–2008)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i bevilgninger under Arbeids- og inkluderingsdepartementet – Oppfølging av trygdeoppgjøret for 2008 (Heving av enkelte minsteytelser mv.)

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Med bakgrunn i St.prp. nr. 65 (2007-2008) Om trygdeoppgjøret 2008 fremmes det i St.prp. nr. 74 (2007–2008) endringer i følgende ytelser fra 1. mai 2008:

- Rehabiliteringspenger: minsteytelsen økes fra 1,8G til 1,97G
- Attføringspenger: minsteytelsen økes fra 1,8G til 1,97G
- Tidsbegrenset uførestønad: minsteytelsen økes fra 1,8G til 1,97G
- Unge uføre: ytelsen økes fra 2,4G til 2,44G for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad
- Overgangsstønad til enslige forsørgere økes fra 1,85G til 1,97G
- Supplerende stønad til personer med kort botid i Norge:
  - økes fra 1,7933G til 1,94G for enslige
  - økes fra 2,2933G til 2,44G for personer med ektefelle under 67 år
  - økes fra 1,6433G til 1,79G for hver av ektefellene når begge er fylt 67 år.

1.2 Bakgrunn

I forbindelse med trygdeoppgjøret for 2008 foreslo Regjeringen at grunnbeløpet i folketrygden (G)

fra 1. mai 2008 økes fra 66 812 kroner til 70 256 kroner. Etter gjeldende retningslinjer skulle G vært økt til 70 934 kroner fra 1. mai i 2008, noe som anslås å medføre en innsparing på 1 948 mill. kroner. Det er foreslått å øke den ordinære satsen for særtillegget for alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon fra 79,33 pst. av G til 94 pst. av G, og en opptrapping til 97 pst. av G i 2009 og til 100 pst. av G i 2010. Heving av særtillegget til 94 pst. av G anslås å ha en merutgift på 1 340 mill. kroner, slik at netto innsparing anslås til 608 mill. kroner. Det var enighet i trygdedrøftingene om at det øvrige etterslepet skulle tilbakeføres til de øvrige G-regulerte stønadsordningene i folketrygden.

1.3 Regjeringens forslag

Det foreslås i Ot.prp. nr. 77 (2007–2008) at innsparingen på 608 mill. kroner skal benyttes til å øke minsteytelsen for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad fra 1,8 til 1,97G, samt å øke overgangsstønaden for enslige forsørgere fra 1,85 til 1,97G.

Det foreslås videre at minsteytelsen for unge uføre som mottar rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad økes fra 2,4 til 2,44G.

Satsene for supplerende stønad foreslås økt og følger samme opptrappingsplan som særtillegget for alders-, uføre- og etterlattepensjon i perioden 2008–2010. Dette innebærer en økning i satsene per 1. mai 2008 for supplerende stønad fra 1,7933G til 1,94G for enslige, fra 2,2933G til 2,44G for personer med ektefelle under 67 år og fra 1,6433 G til 1,79G for hver av ektefellene når begge har fylt 67 år.

Med dette forslaget vil kostnadene (helårseffekten) beløpe seg til om lag 609 mill. kroner. Forslaget

er om lag provenynøytralt innenfor rammen av trygdeoppgjøret for 2008.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Anita Orlund, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønnaas Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund, fra Senterpartiet, Jon Øyvind Odland, og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til St.prp. nr. 74 (2007–2008) Om endringer i bevilgninger under Arbeids- og inkluderingsdepartementet – Oppfølging av trygdeoppgjøret for 2008 (Heving av enkelte minsteytelser mv.).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er fornøyd med forslagene i stortingsproposisjonen om endringer i trygdeytelsene fra 1. mai 2008.

Flertallet viser til at de generelle minsteytelserne på rehabiliteringspenger, attføringspenger, tidsbegrenset uførestønad og overgangsstonaden til enslige forsørgere heves til 1,97G, og målet er at ytelsene skal heves ytterligere til 2G. Minsteytelsen til unge uføre heves til 2,44G. Samtidig økes det supplerende tillegget til personer med kort botid i Norge. Hevingen har virkning fra 1. mai 2008.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at dette vil gi et økonomisk løft til de som har de laveste trygdeytelsene og således er dette et bidrag i Regjeringens fattigdomsbekjempelse. Flertallet vil understreke at økningene skjer som følge av årets historisk gode trygdeoppgjør, som kom som en følge av organisasjonenes vilje til omfordeling. Det økonomiske løftet kommer i tillegg til den generelle økningen i grunnbeløpet.

Flertallet vil understreke at omfordelingen av overhøyet ikke innebærer at pensjonistene har fraskrevet seg retten til pengene, men at de er gått til økning av minstepensjonen i 2008. Dette medførte at det ble inngått en avtale om økning av minstepensjonen til 2G i 2010. Flertallet viser til budsjettframlegget for 2009 der dette følges opp, både for minstepensjonistene og økning i de andre G-regulerte ytelsene slik at alle kommer opp til 2G i 2010. Økningen i 2009 summerer seg til 2,1 mrd. kroner.

Flertallet mener at hevingen av ytelsene sikrer en kraftig realinntektsvekst for de som har minst fra før, og som får sine inntekter regulert gjennom folketrygdens grunnbeløp. Hevingen vil dessuten bidra til å redusere antallet på de som trenger sosialhjelp.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at folketrygdens grunnbeløp i trygdeoppgjøret (28. mai 2008) ble økt med 3 444 kroner. Nytt grunnbeløp utgjør dermed 70 256 kroner. Dette innebærer at alle som får sine inntekter regulert gjennom folketrygdens grunnbeløp får en betydelig reallønnsvekst i 2008.

Dette flertallet har merket seg at økningen i ytelsene utgjør til sammen 609 mill. kroner per år.

Minsteytelserne på rehabiliteringspenger, attføringspenger, tidsbegrenset uførestønad, og overgangsstonaden til enslige forsørgere, økes fra 1,8 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) til 1,97G, det vil si 138 404 kroner. Dette flertallet vil presisere at det er et mål at disse ytelsene skal heves til 2G.

Minsteytelsen til unge uføre som mottar rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad økes fra 2,4G til 2,44G det vil si 171 425 kroner.

Supplerende tillegg for personer med kort botid i Norge økes fra 1,7933G til 1,94G for enslige, fra 2,2933G til 2,44G for stønadstaker med ektefelle under 67 år og fra 1,6433G til 1,79G for hver av ektefellene/samboerne når begge har fylt 67 år.

Dette flertallet støtter forslagene fra departementet og har for øvrig ingen ytterligere merknader.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil bemerke at økningen i selve grunnbeløpet i 2008 prosentvis er lik den reallønnsøkningen som andre grupper i samfunnet har fått, i tråd med retningslinjene for trygdeoppgjøret som Stortinget tidligere har vedtatt.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil berømme pensjonistorganisasjonene for den vilje til styrking av de laveste pensjonistinntektene som de har vist gjennom å fraskrive seg den retten til dekning av etterslepet i forhold til G-reguleringen fra 2007 som retningslinjene for trygdeoppgjøret gir, og overføre dette beløpet til økning av minsteytelsen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at man i forbindelse med behandlingen av årets trygdeoppgjør foreslo å øke grunnbeløpet (G) i folketrygden fra 66 812 kroner til 71 189 kroner. En slik økning av grunnbeløpet tok dermed høyde for at landets pensjonister skulle få tilbakebetalt etterslepet fra året før, samt at man skulle

tilbakebetale litt av det historiske etterslepet som norske pensjonister har blitt rammet av i tidligere tider.

Disse medlemmer konstaterer at grunnbeløpet ble underregulert med 678 kroner i forbindelse med årets trygdeoppgjør. Dette innebærer at norske tilleggs pensjonister har fått 1 948 mill. kroner mindre i pensjon enn om man hadde fulgt Stortingets vedtatte retningslinjer.

Disse medlemmer finner det underlig at pensjonistorganisasjonene som representerer bare en del av landets pensjonister påtar seg ansvaret for å frata alle landets tilleggs pensjonister en rettighet vedtatt av Stortinget.

Disse medlemmer finner det også underlig at komiteens flertall omtaler årets oppgjør som: "historisk gode trygdeoppgjør".

Disse medlemmer er enige med Regjeringen at det å heve minsteytelsene i de midlertidige helserelaterte ytelsene og nivået på overgangsstonaden til enslige forsørgere vil være et viktig bidrag i fattigdomsbekjempelsen. Ettersom en del av dem som i dag mottar minsteytelser eller ytelser like over minstenivået får tillegg i form av økonomisk sosialhjelp, vil det å heve minsteytelsene kunne bidra til mindre kostbar dobbeltbehandling, og redusere antall sosialhjelpsmottakere.

Disse medlemmer støtter derfor at minsteytelsene på rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad, økes fra 1,8 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) til 1,97G. En slik økning vil innebære at minsteytelsene økes til 138 404 kroner per år.

Disse medlemmer støtter videre at minsteytelsen til unge uføre som mottar rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad økes fra 2,4G til 2,44G, slik at minsteytelsen økes til 171 425 kroner per år.

Disse medlemmer viser til at minsteytelsen i ordningen med overgangsstonad til enslige forsørgere, frem til 1. januar 1998 fulgte nivået på minstepensjonen (ordinær sats), jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (1997–1998).

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn foreslå at minsteytelsen for overgangsstonad til ens-

lige forsørgere økes fra 1,85G til 1,94G, slik at minsteytelsen øker til 136 296 kroner per år.

Disse medlemmer kan imidlertid ikke støtte at hevingen av minsteytelsene i den midlertidige helserelaterte ytelsen og nivået på overgangsstonad til enslige forsørgere skal finansieres ved å redusere pensjonen til landets alders-, uføre-, og etterlatte pensjonister.

Disse medlemmer viser til at ordningen med supplerende stønad til personer med kort botid i Norge ble innført fra 1. januar 2006 for å sikre personer over 67 år med liten eller ingen pensjon fra folketrygden en samlet inntekt svarende til minstepensjon.

Stønaden vil, i mange tilfeller, bli en ytelse til erstatning for økonomisk sosialhjelp og må etter disse medlemmers mening betraktes som en sosial ytelse. Disse medlemmer vil peke på at den supplerende stønaden ikke er en trygdeytelse og ikke bevilges over folketrygdens budsjett. Disse medlemmer mener derfor det er naturlig at ytelsen utbetales gjennom de kommunale sosialkontorene.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer gå imot å heve minsteytelsen i ordningen supplerende stønad for personer med kort botid i Norge.

Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen foreslår å øke satsene for supplerende stønad slik:

- Økes fra 1,7933G til 1,94G (125 990 kroner til 136 296 kroner) for enslige .
- Økes fra 2,2933G til 2,44G (161 118 kroner til 171 424 kroner) for personer med ektefelle under 67 år.
- Økes fra 1,6433G til 1,79G (115 451 kroner til 125 758 kroner) for hver av ektefellene når begge er fylt 67 år.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader til trygdeoppgjøret for 2008, jf. Innst. S. nr. 305 (2007–2008).

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
<i>Utgifter</i>			
2670		Alderspensjon	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med ..... fra kr 5 425 000 000 til kr 6 719 000 000	1 294 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med ..... fra kr 2 183 000 000 til kr 2 254 900 000	71 900 000

2652	Medisinsk rehabilitering mv.	
70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	69 000 000
	fra kr 8 518 000 000 til kr 8 587 000 000	
2653	Ytelser til yrkesrettet attføring	
70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	163 600 000
	fra kr 9 736 000 000 til kr 9 899 600 000	
2655	Uførhet	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	303 000 000
	fra kr 1 707 000 000 til kr 2 010 000 000	
74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	67 500 000
	fra kr 7 639 000 000 til kr 7 706 500 000	
2680	Etterlatte	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	15 000 000
	fra kr 88 000 000 til kr 103 000 000	

Komiteens medlem fra Høyre vil peke på at en særdeles uheldig effekt av årets trygdeoppgjør, er at man nuller ut effekten av opparbeidede pensjonspoeng for mennesker med lav tilleggspensjon. Det vises her til brev fra Arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen til Fremskrittspartiets stortingsgruppe av 12. juni 2008, hvor det står:

"Regjeringens forslag til nytt grunnbeløp fra 1. mai 2008 og de foreslåtte særtilleggsøkninger er

anslått å gi 44 435 flere minstepensjonister i 2008, og ytterligere 7 620 i 2009 og 7 575 i 2010."

En stadig økning av særtillegget på bekostning av de med lave tilleggspensjoner, bidrar til å svekke lønnsomheten med å jobbe. Dette medlem er sterkt kritisk til om dette er i overensstemmelse med de kriterier som man har lagt til grunn for den kommende pensjonsreformen, og vil derfor advare mot en lignende utvikling i de kommende trygdeoppgjør.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
			<i>Utgifter</i>
2670		Alderspensjon	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	1 294 000 000
		fra kr 5 425 000 000 til kr 6 719 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	71 900 000
		fra kr 2 183 000 000 til kr 2 254 900 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.	
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	69 000 000
		fra kr 8 518 000 000 til kr 8 587 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring	
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	163 600 000
		fra kr 9 736 000 000 til kr 9 899 600 000	
2655		Uførhet	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	303 000 000
		fra kr 1 707 000 000 til kr 2 010 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	67 500 000
		fra kr 7 639 000 000 til kr 7 706 500 000	

2680	Etterlatte	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	15 000 000
	fra kr 88 000 000 til kr 103 000 000	

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
		<i>Utgifter</i>	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	10 000 000
		fra kr 260 000 000 til kr 270 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	95 900 000
		fra kr 2 183 000 000 til kr 2 278 900 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.	
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	69 000 000
		fra kr 8 518 000 000 til kr 8 587 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring	
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	163 600 000
		fra kr 9 736 000 000 til kr 9 899 600 000	
2655		Uførhet	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	67 500 000
		fra kr 7 639 000 000 til kr 7 706 500 000	

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 21. oktober 2008

Karin Andersen

leder og ordfører

